

[Start](#) » [Tweede Kamer](#) » [Nieuws](#) » Congrestoespraak Femke Halsema

Congrestoespraak Femke Halsema

[Reageer](#) | [Print](#)

Congrestoespraak Femke Halsema



19 maart 2005

De toespraak van Femke Halsema op het GroenLinks congres.

Hysterie

En ik laat me niet door je zeggen, hoe ik me te gedragen heb!" krijste Eline.

"Ik zeg je, ik ben vrij! ...

‘...Het is heerlijk zo te raaskallen!

Ik heb het vroeger nooit durven vertellen,

maar nu durf ik alles, het kan me niets meer schelen. ...’

Mochten jullie het nog niet raden,

Eline is Eline Vere, in de roman van Louis Couperus uit 1889

Over haar hysterische natuur schrijft Couperus

‘Het was een onhoudbare behoefte zich te uiten. ...

Alleen dat doelloze, nutteloze bestaan,

zonder iets waaraan zij zich met haar gehele ziel kon wijden, werd haar te zwaar.

Er was geen woord van haar verhaal waar, maar zij geloofde er op dit ogenblik zelf aan.’

In de 19e eeuw was hysterie een typische vrouwenkwaal.

Hypocrates zocht de oorzaak voor hysterie in de baarmoeder, Hystera in het Grieks.

Eline Vere is daar onze bekendste belichaming van.

Althans dat was ze.

Wie naar de huidige politiek kijkt, kan zich niet aan de indruk onttrekken

dat mannen zich geweldig hebben geëmancipeerd.

Hysterie is tegenwoordig een politieke mannenkwaal!

Nu alleen rechtse politici en opiniemakers nog naar de Tweede Wereldoorlog mogen verwijzen.

ben ik op zoek gegaan naar een onschuldig tijdperk

om de politiek van de hysterie beter te begrijpen.

Elines arts sprak van ‘een zielstorende verwarring harer zenuwen,

Volgens hem waren ‘Kalmte en genegenheid de geneesmiddelen, die Eline nu behoefde’;

en ‘een zachter klimaat dan Holland’.

Voor Eline bleken die geneesmiddelen niet voldoende.

En, beste partijgenoten,
kalme, genegenheid en een zachter klimaat
zullen Verhagen, Van Aartsen en Wilders ook niet van hun politieke hysterie genezen.

De heren

Want de conservatieve commune heeft steeds grotere woorden nodig om nog in vervoering te raken.
De voorgangers proberen emoties, angsten en tegenstellingen verder aan te wakkeren.
Voor sommigen kan het niet hard genoeg.
Na wij vat het harde beleid van dit kabinet zelfs samen als 'eigen volk laatst'.
Wilders wil geen moslim meer het land inlaten.
'Oppakken en uitzetten' is zijn antwoord op elke vraag
waar het woord Marokkaan of moslim in voorkomt.
Marokkaanse tasjesdieven mag je doodrijden,
dan ben je zelfs een held.
Hij houdt moslims verantwoordelijk voor 99% van de problemen met veiligheid en orde.
Islam en democratie zijn volgens hem onverenigbaar.
Deze dwazen van resp. de Lijst Zoetermeer en de Lijst 'Wilders vooruit'
verschillen uiteindelijk niet wezenlijk van de politieke aanvoerders van de coalitie.
Feitelijk vormen zij samen de politieke formatie VVW (Verhagen, Van Aartsen en Wilders).
De VVW geeft uitdrukking aan de emancipatie van de politieke hysterie:
Niet de baarmoeder maar de onderbuik regeert!

Van Aartsen heeft de blik vernauwd tot twee keuzes:
Ben je een vriend van de Sharia of een vriend van de Grondwet?
Kies je voor individuele vrijheid en gelijkheid voor de wet,
of voor de stokslagen van de ayatollahs?
Jozias de Vaderlandslievende,
beschrijft Nederland als een
'oord van valse tolerantie, gemakzucht, hypocrisie en lafheid; the polder of evil'.
Dan ga je bijna naar Wiegel verlangen.
Zijn conservatieve vriend Verhagen wil de Nederlandse 'Leitkultur' dwingend opleggen aan
migranten.
Hij wil radicaal religieuze partijen toetsen voor ze mee mogen doen aan de verkiezingen.
Niet alle, natuurlijk
Niet de christelijke bondgenoten van de SGP
daar moet misschien nog mee geregeerd worden
Maar wel orthodoxe moslims.
'Anders grijpen ze hun kans', zegt Verhagen
'om de Sharia in te voeren'.
Verhagen wil mensen met griezige opvattingen op kunnen pakken, ook als ze niks hebben
misdaan.
Een onschuldige meer of minder in de cel; je moet er wat voor over hebben.
Van bepaalde wetsovertreders mag je fundamentele burgerrechten afpakken.
Daarom ook zijn steun voor de Nederlandse terroristenjagers in Afghanistan:
Hun gevangenen krijgen een enkeltje naar het rechteloze Guantanamo Bay.
Verhagen wil verbieden dat je voor de rechter zweert bij Allah, bij God mag wel.
Want als hij in Saoedi-Arabië is, moet hij zich ook aanpassen.
Pardon?
Dat land is nou niet bepaald een lichtend voorbeeld in de omgang met democratie, mensenrechten en
religie.
En met Nederlandse cultuur en traditie heeft het bar weinig te maken,
lijkt mij
Deze 'would be' Lawrence of Arabia is een dolende in de woestijn.

Precies hierover spreekt Geert Mak, Verhagen en Van Aartsen aan.

Hun politiek van angst, van hysterie, past niet in de Nederlandse traditie van pacificatie en het vreedzaam oplossen van cultureel conflict.
Hun hysterie zet die traditie zelfs op de tocht.
Een redelijk standpunt, zou je denken, uit een gezaghebbende mond.
Toch is de wereld te klein.
Op schrille toon wordt hij beschuldigd van vuile insinuaties.
Liever de persoon diskwalificeren dan luisteren naar zijn verhaal.
Want hoe durf je vraagtekens te stellen bij de conservatieve heilsleer!
Het is sinds de opkomst van Fortuyn al vaak gebleken:
Wie zich het meest beklagt dat hij niet alles wat hij denkt, zou mogen zeggen, staat vooraan om anderen de mond te snoeren.
Dit is nu precies de naargeestigheid die Geert Mak bekritiseert.
Zijn critici bewijzen zijn gelijk beter, dan zijn medestanders zouden kunnen.
Met Geert Mak staan wij voor Hollandse vrijzinnigheid.

De dames

Beste heren,
Het is tijd voor wat nederigheid.
De politieke hysterie is niet alleen voorbehouden aan mannen:
Minister Verdonk staat haar mannetje.
Zij spreekt consequent over moslims versus Nederlanders.
Die moslims hebben een lagere tolerantie.
En wie haar begroet met een buiging in plaats van met een handdruk, wordt aan de schandpaal genageld.
Over tolerantie gesproken.
Van haar is ook de volgende meesterlijke vondst:
Het is geen discriminatie als je alle moslims gelijk behandelt,
en tegelijkertijd alle 'Nederlanders' op een andere manier gelijk behandelt.
Discriminatie bestaat volgens Verdonk niet.
Maar sinds de moord op Van Gogh is de werkloosheid onder Marokkaanse jongeren dramatisch gestegen,
veel harder dan bij alle andere bevolkingsgroepen.
Dat is moeilijk los te zien van de anti-stemming
jegens Nederlandse Marokkanen, jegens moslims.
waar deze minister van Polarisatie eigenhandig aan bijdraagt.
Dan kan ze wel een dagje bobo's binden in de Ridderzaal,
Maar daar heeft niemand iets aan als zij de rest van het jaar
grote groepen Nederlanders van zich vervreemdt.
Rita Verdonk mag wel asielzoekers, kritische burgers en organisaties willen intimideren,
wij laten ons niet door haar intimideren!

En dan is er nog die andere, niet te missen VVD-vrouw,
Ayaan Hirsi Ali.
Zij laat lagere schoolkinderen voor de camera kiezen tussen Allah en de Grondwet.
Moslimsollicitanten moeten worden gescreend op hun politieke voorkeur.
Ook zij acht islam en democratie onverenigbaar en ontkent de diversiteit binnen de islam en onder moslims.

Ze is misschien wel de belangrijkste mascotte van rechts-conservatief Nederland.
Wie ook maar lichte kritiek op haar heeft,
wordt onmiddellijk belaagd door haar F-side,
van middelbare mannen:
Cliteur, Elian, De Winter, Ephimenco, Herman Philipse, Wilders en
Van Aartsen.

Daar zou ik toch – zacht gezegd - een beetje kriebelig van worden.
Het wordt tijd dat zij haar koers eens gaat verleggen.
Als het haar echt om vrouwen gaat,
Als zij vrouwen sterk en weerbaar wil maken,
laat zij zich dan losmaken uit deze conservatieve mannenclub,
uit de godsdienststrijd,
laat zij zich emanciperen van deze ‘born-again’ atheïsten
en de kortste route nemen naar die partijen
die zich altijd voor vrouwen hebben ingezet.
Samen kunnen we echt iets betekenen voor moslimvrouwen.
Ik nodig haar van harte uit ons vrouwenappèl tegen radicalisering te ondertekenen.
Ruim 7000 vrouwen hebben dat nu gedaan.
Dus Ayaan, sluit je bij onze oproep aan!

Problemen veroorzaken en irreële verwachtingen
Het vrouwenappèl hoort bij ons permanente gevecht tegen hysterie.
Tegen politici die zelf nieuwe en onoplosbare problemen veroorzaken
die verwachtingen wekken, die ze niet kunnen waarmaken.
die tegenstellingen scheppen, zonder perspectief op verzoening.
En die de rechtstaat en onze burgerrechten – als ie een tikkie in de weg zit –
zo het raam willen uitlazeren.
Het zijn rechtse politici die schijnveiligheid creëren.
Politie, justitie en inlichtingendiensten hebben niet nòg meer bevoegdheden nodig,
Wel méér mensen, méér openheid méér samenwerking èn méér democratische controle.
Het kabinet brengt de strijd tegen terrorisme terug tot de vertrouwde rechtse proporties:
De Hollandse stampot van minder toelaten en beter integreren.
Van moslims stigmatiseren, van mensen isoleren
En breekt daarmee de broodnodige onderlinge verbondenheid en solidariteit.
juist af.
Dat is niet alleen onrechtvaardig.
Dat is ook kortzichtig.
Inderdaad: islamitisch terrorisme heeft aantrekkingskracht
op mensen die hier zijn geboren en getogen;
Maar potentiële Nederlandse terroristen vinden hun inspiratie
in wereldwijde netwerken van haat en terreur.
Zij baseren zich op fundamentalistische ideologieën,
op eindeloos herhaalde TV-beelden van onderdrukking.
In een dominante Westerse consumptiecultuur,
waar politici blind zijn voor het lot van moslims
in bijvoorbeeld Tsjetsjenië, Irak, Iran, Afghanistan en het Midden Oosten.
dweilen zij met de kraan open.
We weten welk signaal uitgaat
van Nederlandse deelname aan een Amerikaanse oorlog in Afghanistan.
Je kunt niet je linkerhand uitsteken voor hulp
terwijl je rechterhand een geweer omklemt.
Wij zeggen tegen Bush en Balkenende: jullie methoden zijn de onze niet!

Zo, tijd voor iets luchtigers.
Thom De Graaf.
Ach, ach minister De Graaf.
Die zwoegt wat af, voor de gekozen burgemeester en het districtenstelsel.
Terwijl zijn luxe touringcar in de zoveelste gemeente aanlegt

trekt politiek Den Haag het vloerkleed onder zijn voeten vandaan.
 maar hij laat het er niet bij zitten,
 want hij weet wat goed voor zijn volk is.
 en hij wil – als het moet met ondemocratische middelen -
 democratie brengen.
 Daarom staat zijn bus nu permanent voor het torentje geparkeerd
 om in een ouderwetse politieke deal,
 met een flinke dosis achterkamertjespolitiek
 toch zijn zin te krijgen.
 Desnoods – zei hij vorige week strijdlustig –
 stelt hij de gemeenteraadsverkiezingen uit.
 Lang leve Regenten-66!

Want macht aan de regenten, dat is precies wat De Graaf met zijn plannen doet.
 De Graaf pleit voor sterke leiders en niet voor sterke ideeën
 Verkiezingen veranderen van een ideeënstrijd in een populariteitstest voor leiders .
 De macht concentreert zich nog méér bij enkelen.
 En mensen krijgen daardoor niet meer,
 maar minder greep op de macht.
 Democratie is geen sterke leider, maar gaat over de sterke kiezer.
 Die invloed uitoefent, bijvoorbeeld in referenda.
 Daarom nam GroenLinks het initiatief voor een referendum over de Europese Grondwet.
 Sterke kiezers hebben greep op de vorming van de macht.
 Niet door een formateur te kiezen: weer die sterke leider
 Maar door de regeringscoalitie te kiezen.
 Bij GroenLinks hebben niet de regenten,
 niet de sterke man
 Bij GroenLinks hebben sterke kiezers de macht!

Hysterie en apathie

Sorry partijgenoten, luchtiger dan dit kan ik het niet maken
 want de landelijke politiek stemt ons somber.
 Hysterie is het pandoer
 bij het grote internationale probleem van het terrorisme
 en bij zaken waar politici weinig of niks aan kunnen doen.
 Minister Verdonk beklaagt zich over al die interpretaties van de Koran
 Lastig hoor!
 misschien een ideetje: een door haar goedgekeurde staatskoran?
 Bij hysterie hoort apathie
 Nà – om met Eline te spreken –
 ‘heerlijk raaskallen’
 volgen lusteloosheid en onverschilligheid.
 Apathie is er, bij al die zaken waar de politiek wèl iets aan kan doen.
 Hoe kan het anders dat 16.000 dementerende ouderen
 aan hun lot worden overgelaten?

De obsessie met terrorisme en de islam verdringen alle andere onderwerpen.
 Ik doe niets af aan de ernst ervan.
 Aan de verschrikking van die ene dode.
 Maar mag ik toch eens wijzen op andere slachtoffers?
 Hoe kan het dat er jaarlijks 200 mensen
 sterven door een tekort aan donororganen.
 Hoogervorst geeft zelfs hiervan moslims de schuld – en wat een laffe aanval -
 terwijl hij nalaat zelf te handelen
 Een hysterische reactie; apathisch gedrag
 Hoe kan het dat jaarlijks 1000 mensen

Hoe kan het dat jaarlijks 1000 mensen
overlijden door verkeersongelukken.
Dat luchtvervuiling jaarlijks het leven van 5000 mensen met twee jaar bekort.
Het kabinet maakt het alleen maar erger: zij geeft de auto ruim baan.
Hoe kan het dat elk jaar honderd mensen verdrinken
- onder hen veel allochtone kinderen -
en de regering weigert schoolzwemmen te verplichten.
Dat is apathie, dat is onverschilligheid.
En hoe kan het dat in Darfur het dodental nu oploopt naar 200.000
En minister van Ardenne volhoudt dat het 'een Afrikaanse kwestie' is
Waar is haar herinnering aan Rwanda?
Dat is apathie, dat is verwijtbaar.

Praktische maatregelen

maatregelen om het dagelijkse leven van mensen te verbeteren
hier en in het buitenland,
Dat is de hoofdtak van de politiek
Veel mensen zien de politiek voorbijgaan aan hun dagelijkse zorgen.
mensen willen respect voor hun dagelijkse zorgen.
betrokkenheid, geen apathie.
Maar ze worden benaderd met wantrouwen en achterdocht.
Er wordt niet geluisterd naar deskundigen, naar verhalen uit de praktijk.
Rechtse politici, dit kabinet, proberen de vorige oorlog te winnen,
de strijd om de erfenis van Fortuyn.
Zij zijn vergeten dat een grote meerderheid niet op hem heeft gestemd.
Het volk, dat zijn ook wij.
En wij willen geen histerie, geen apathie!

Waar is Balkenende?

Wij willen dat de beangstigende eenzijdigheid wordt doorbroken.
De premier doorbreekt de histerie, noch de apathie.
Waar is Balkenende?
Is hij eigenlijk terug van zijn schoolreisje naar de Antillen?
Ja, vorige week deed hij Jeruzalem aan
om daar weer niet te zeggen, wat hij wél had moeten zeggen.
Balkenende is afwezig, of houdt zijn mond
en eerlijk is eerlijk – soms scheelt dat schaamte
Maar dan hebben we een leider,
dan is ie er niet,
of dan doet ie niets.
Wel normen en waarden, maar geen moreel leiderschap.
Balkenende had laatst een uitgelezen kans om het tegendeel te bewijzen.
Hij hield een lezing over de 'eeuw van zijn dochter'.
Dat haalt het beste in je boven, denk ik dan.
Dé kans voor een wervend verhaal over onze toekomst.
Maar wat een teleurstelling.
Amélie Balkenende wordt afgescheept met de bekende cliché's:
Loonmatiging,
harder werken,
bezuinigen op de sociale zekerheid.
Geen groene en zachte waarden voor Amelie.
Geen fatsoenlijke inkomensverhoudingen
en eerlijke kansen voor iedereen.
En al helemaal geen dierenrechten in de Grondwet!

Want papa is een rekenmeester,
En geen rentmeester
terwijl 70% van Amelie's ooms en tantes bij het CDA het anders wil.
Zij schamen zich – net als wij - dat Nederland is afgezakt naar de 41ste plaats op de wereldmilieuranglijst,
nog net voor de VS.
Nederland is één van de meest vervuilde regio's van de wereld.
En een steeds grotere bedreiging voor de gezondheid
van onze dochters en zonen.
Hun toekomst vereist serieus beleid.
Geen apathie
Het RIVM vroeg de Nederlandse bevolking
naar haar belangrijkste zorgen voor de toekomst.
De toekomst van hun kinderen.
Dan staat op
1. de vervuiling van zeeën, rivieren en meren;
op 2 staat het broeikaseffect,
de ozonlaag staat op 3
en de ontbossing op 4.
Eindelijk ging het veel te bescheiden Kyoto-verdrag in werking
en wat zegt het kabinet: wij houden Borssele open.
In plaats van schone, groene energie en duurzame energiebesparing
zet Balkenende de deur open naar gevaarlijke en vervuilende kernenergie.
Het is dan ook geen toeval
dat als je Balkenende combineert met klimaat op Google
je niks vindt.
Nou ja, je vindt wel iets:
Balkenende scoort goed op 'investeringsklimaat'
Het gaat mij natuurlijk niks aan – en ze is er ook nog een tikje te jong voor
maar als ik dochter Balkenende één adviesje zou mogen geven,
dan is het wel
Amelie: (ga puberen en) word ... dwars!

Hoe verder?

We leven nu bijna 3 jaar in een land met een rechtse meerderheid.
Bevalt het een beetje?
Zijn jullie gelukkiger dan 3 jaar terug?
Hebben jullie het beter gekregen?
Is Nederland een prettiger land geworden?
En willen jullie op deze manier verder?
Die vragen kan de bevolking bij de volgende verkiezingen beantwoorden.
Maar daar kunnen we niet op wachten.
Nog een maand en dan is dit kabinet
- van histerie en apathie – halverwege.
Misschien kunnen ze zelf eens antwoord geven.
- nu het regeerakkoord in de achterkamertjes toch weer op tafel ligt.
Ik zou de regering willen uitdagen om een tussenbalans op te maken
Hoe gaat het? Wat vindt u goed gaan en wat wilt u voortzetten?
Wat vindt u slecht gaan en wat wilt u veranderen?
Net zoals Dr. Phil dat altijd vraagt.
En wees daarbij eerlijk over het functioneren van bewindspersonen.
Met wie gaat het goed, met wie kan het beter, met wie wordt het niks meer?
En verbind daar ook gevolgen aan.
Dan hebben wij daarover een politiek debat.
Dan zullen wij ook eerlijk zijn.

~~Van Boten bij de congresdag~~

Minister Bot heeft statuur
en minister Kamp bezuinigt lekker
Maar ja, daar staan
- helaas, de eerlijkheid gebiedt -
de ministers Peijs en Dekker, en staatssecretaris Van Geel wel tegenover.
Zij zijn verantwoordelijk voor de aftakeling van de natuur en de open groene ruimte.
Zij zijn verantwoordelijk voor de verslechtering van het milieu, voor de luchtvervuiling.
Minister Dekker maakt het huurders steeds moeilijker om betaalbaar en prettig te wonen.
En wat te denken van minister De Geus
die niet weet wat hij aan moet met de miljoenen kansarmen,
die dit kabinet nu zelf creëert
Bij hen ligt – lijkt mij – ook wel een personeelsprobleem:
ze besturen slecht, krijgen weinig voor elkaar en stapelen de ene mislukking op de andere.
Naar de dug-out met hen,
of beter nog, definitief uit de selectie.

Wat wil Wouter?

Beste partijgenoten.
Gelukkig is er veel meer politiek
dan alleen in Den Haag.
waar de landelijke politiek meer kapot maakt dan ons lief is.
Wij snakken naar verandering
en we hoeven niet te wachten op de landelijke verkiezingen.
Op 1 juni voeren we enthousiast campagne voor de Europese Grondwet.
En volgend jaar zijn de verkiezingen voor de gemeenteraad.
Die verkiezingen zijn ongekend belangrijk.
In de gemeenten kunnen we beginnen
de politieke koers van dit land te veranderen.
Want ons land is veel te mooi om het door de conservatieven te laten verpesten.
Het heeft wel degelijk een optimistische toekomst,
die wij ons niet laten afnemen.
Daarvoor moeten we alle progressieve krachten mobiliseren.
Door samen te werken, maken we ons sterker.
We werken al veel samen met maatschappelijke organisaties, met mensen uit de praktijk.
Dat leidde tot het Museumpleinakkoord
Maar we moeten meer en beter samen werken,
met de andere linkse partijen.
Dan moet de PvdA wèl durven kiezen,
voor een progressieve, voor een ècht nieuwe coalitie.
Wat wil Wouter?
Want Wouter peilt teveel en kiest te weinig.
Als het niet landelijk kan, dan in ieder geval plaatselijk.
Bij de gemeenteraadsverkiezingen zou ik daar een nieuwe stap in willen zetten:
Laten we samen met de PvdA en de SP die verkiezingen ingaan.
En ons inzetten voor zo veel mogelijk progressieve colleges.
Rechts heeft het nu lang genoeg voor het zeggen gehad.
Ik pleit voor een gezamenlijke campagnestart.
Ons motto zou moeten zijn:
Rechts heerst nog op het Binnenhof, links heerst in het land

«